

Inzameling lampen en armaturen wettelijk verplicht

De elektrotechnisch installateur is wettelijk verplicht afgedankte lampen te verzamelen en bij erkende kanalen af te geven. Dat ook armaturen moeten worden ingezameld is minder bekend, hoewel ze net als lampen giftige stoffen kunnen bevatten die niet in het milieu terecht mogen komen.

J. (Jorg) Leijten, Stichting LightRec

Elektrotechnisch installateurs hebben dagelijks te maken met zogenaamd elektrisch afval (e-waste), zoals van verlichtingsinstallaties. Lampen kunnen voor meer dan 90 procent gerecycled worden. Daardoor blijven schaarse grondstoffen behouden. Het is belangrijk dat er op een juiste manier met deze lampen wordt omgegaan. Maar het is ook belangrijk om armaturen apart te houden en in te leveren of op te laten halen. Waar lampen de giftige stof kwik bevatten, zit in een kwart van de afgedankte armaturen nog pcb-houdende condensatoren of elektronische componenten.

■ WONDERBOXEN

De afgelopen jaren zijn de mogelijkheden om dit afval op een juiste manier af te voeren flink toegenomen. Stichting LightRec zet zich namens producenten en importeurs van verlichting in om de gezamenlijke doelstelling van een verantwoorde inzameling van lampen en armaturen te bevorderen. Dit betekent dat ze allerlei initiatieven neemt om de elektrotechnisch installateur te ondersteunen bij het correct verwijderen van lampen en armaturen. De uitvoering van dit beleid wordt gedaan door Wecycle.

Er zijn verschillende inzamelmiddelen voor lampen en armaturen. De bekendste inzamelmiddelen die Wecycle gratis aanbiedt zijn de armaturen- en wonderboxen. De wonderboxen zijn geschikt voor tl-buizen, spaarlampen, ledlampen en overige gasontladinglampen. Wie jaarlijks 50 tot 300 lampen afdankt, kan zulke wonderboxen krijgen. Deze worden gratis

opgehaald als ze vol zijn. Wie jaarlijks meer dan 300 lampen inzamelt, kan een metalen containerbox (voor tl-buizen en bijvoorbeeld neonlampen) of plastic container (voor korte tl-buizen, gebogen tl-buizen, spaarlampen en/of natriumlampen) krijgen. Is de box of container vol, dan haalt Wecycle deze gratis op en wordt een nieuw exemplaar geplaatst.

■ SLOOPSECTOR

Wecycle is de afgelopen tijd in gesprek gegaan met gemeenten om het mogelijk te maken dat ook kleine ondernemers hun verlichting bij de milieustraat kunnen afgeven. Dit kon al eerder maar alleen tegen een vergoeding. Het kosteloos afgeven van lampen en armaturen verlaagt de drempel voor het inleveren aanzienlijk.

"Daarnaast zijn we bezig een groter bewustzijn te creëren in de sloopsector," vertelt Jeroen Bartels, directeur van LightRec. "Er zijn nog steeds bedrijven die alles zomaar van het plafond trekken en door een stortkoker gooien. Lampen en armaturen gaan dan kapot, terwijl de sloopbedrijven wettelijk verplicht zijn om deze netjes uit te bouwen. Dat was al zo, maar ook de recente wijzigingen in het Bouwbesluit leggen sloopbedrijven deze verplichting op. Bovendien zouden wij graag zien dat in Stabu-bestekken komt te staan dat op de juiste manier met verlichting moet worden omgegaan, conform de eisen van het Bouwbesluit." Bartels prijst initiatieven zoals dat van GreenFox, een organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzet voor het

ombouwen van verlichting uit bijvoorbeeld scholen, bedrijven en openbare gebouwen. Zo worden niet de materialen van een armatuur hergebruikt maar hele onderdelen, wat minder belastend is voor het milieu en de grondstoffen direct en zonder bewerking opnieuw inzet. Bovendien kan de inzet van de mensen waarmee Greenfox werkt de installateurs helpen bij het bereiken van hun sociale doelstellingen.

■ TECHNISCHE GROOTHANDEL

Technische groothandels Rexel en Technische Unie hebben in het afgelopen jaar inzamelmiddelen neergezet bij hun winkels en servicecentra waardoor met name installateurs met kleine hoeveelheden afgedankte verlichting bediend worden. "Erg handig voor die groep: iemand neemt drie tl-buizen af en kan zijn oude buizen meteen inleveren," zegt Luud Damen, manager Administratieve Organisatie en Interne Controle bij Rexel. "Denk aan een zpp'er die bij de milieustraat moet betalen: hem kunnen we op deze manier ontzien." Voor Rexel is milieuverantwoord ondernemen onderdeel van de bedrijfsfilosofie. "Waar mogelijk moet je het milieu sparen. Mensen kiezen snel de weg van de minste weerstand maar wij proberen ze te stimuleren om hun afval toch op te sparen en bij ons in te leveren. De reacties zijn wisselend: de een vindt het handig, terwijl de ander het niet nodig acht omdat hij zijn e-waste al via een ander kanaal inlevert. Dat is ook prima, zolang het een erkend kanaal is."

LightRec en Wecycle belonen graag de bedrijven die volgens de regels werken. Jaarlijks reikt Wecycle de Gouden Bakkie Awards uit aan drie installatiebedrijven die zich onderscheiden bij het inzamelen van lampen en armaturen. Alle 50 genomineerde bedrijven worden getraceerd op een vers bakje koffie en gebak door de Wecycle-koffiedames en bovendien levert het ze publiciteit in de lokale pers op. Deze campagne levert elk jaar tientallen nieuwe partners van Wecycle op; bedrijven die serieus werk maken van het inzamelen en gescheiden inleveren van lampen en armaturen.

LEDVERLICHTING

De laatste jaren vindt er ook in de installatiebranche een omschakeling plaats van het gebruik van gloei- en spaarlampen naar ledverlich-

ting. De voordelen ten opzichte van de oudere lampen zijn bekend: een lager energiegebruik, een langere levensduur en een geringere warmteontwikkeling. Daarbij nemen ook de onderhoudskosten sterk af. Rondom het vervangen van conventionele verlichting kan de installateur een interessante positie innemen, zegt Bartels. "De mogelijkheden met led zijn talrijk: men kan aanwezigheidsindicatoren installeren of werken met daglichttoetreding. Ook leent het toepassen van ledverlichting zich voor het financieren van de verlichting, zodat de opdrachtgever geen investeringen hoeft te doen. Dit soort mogelijkheden buiten installateurs nog te weinig uit in hun aanbiedingen."

"Stel dat de complete verlichting in een pand moet worden vervangen, dan kan de installateur twee vliegen in één klap slaan. Hij kan aanbieden om de oude verlichting op een verantwoorde manier af te voeren en energiezuinigere ledlampen op te hangen op voorwaarde dat hij ook het onderhoud daarvan mag doen. Daarmee voldoen zowel het bedrijf als de installateur aan hun wettelijke verplichting en levert het die laatste ook nog extra klussen op voor de komende jaren. Prachtig, toch?"

